

ДВНЗ Київський національний економічний
університет ім. В. Гетьмана
Кафедра цивільного та трудового права

Правові проблеми охорони та використання тваринного світу в Україні

Виконав:
студент 3 курсу
4 групи
юридичного інституту
Курко Артем

Викладач:
Богданець А.В.

Київ - 2017

План:

1. Вступ

1.1. Актуальність дослідження

1.2. Мета

1.3. Предмет і об'єкт

1.4. Методи дослідження

2. Тваринний світ як об'єкт правової охорони

3. Законодавство у сфері охорони та використання тваринного світу

4. Організаційно-правові заходи охорони тваринного світу

5. Проблеми охорони та використання тваринного світу

Висновки

Список використаної літератури

«Охорона навколишнього середовища – завдання не тільки екологів та географів, це вже загальносвітова проблема. Важливе місце в охороні навколишнього середовища належить правовій стороні цієї проблеми»

Актуальність теми:

Тваринний світ є невід'ємним компонентом навколишнього середовища та біологічного різноманіття Землі, відновлюваним та охоронюваним природним ресурсом, який вимагає раціонального використання.

Постійні зміни екологічного стану, вплив людини на природу призводять до погіршення і зникнення тваринного світу в Україні, що є одним із головних багатств кожної держави. А тому дана проблема є важливою і потребує негайного вирішення на національному рівні.

Мета:

Визначити поняття та особливості
тваринного світу України
з'ясувати особливості правового
забезпечення охорони та
використання тваринного світу.

Визначити правові проблеми охорони
та використання тваринного світу в
Україні.

**Предмет
дослідження:**

**суспільні відносини у
сфері охорони та
використання
тваринного світу в
Україні**

**Об'єкт
дослідження:**

**тваринний світ України та
пов'язані із його охороною та
використанням правові
проблеми**

Методи дослідження:

Аналіз

Порівняння

Синтез

Логічний

Тваринний світ є:

Компонент навколишнього природного середовища

Національне багатство України

Важлива база сировини, продуктів, матеріальних цінностей

Об'єкт наукових досліджень

Джерело духовного та естетичного збагачення

Об'єкти
тваринного світу

ДИКІ ТВАРИНИ
(ХРЕБЕТНІ І
БЕЗХРЕБЕТНІ)

ЧАСТИНИ ДИКИХ
ТВАРИН

ПРОДУКТИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ДИКИХ ТВАРИН

Тваринний світ України, як об'єкт правової охорони й використання, є надзвичайно різноманітним, характеризується багатством видів, збереження й відтворення яких є одним з найважливіших завдань у царині охорони довкілля.

Тваринний світ є невід'ємним складником довкілля, його важливим елементом, який може зазнавати негативного впливу як безпосередньо, так і через вплив на середовище його перебування, вітчизняне законодавство передбачає спеціальні правила щодо забезпечення його правової охорони

**В Україні діють закони, які
безпосередньо стосуються питань
охорони тваринного світу:**

Конституція

ЗУ «Про охорону
навколишнього
природного
середовища»

ЗУ «Про тваринний
світ»

ЗУ «Про мисливське
господарство та
полювання»

ЗУ «Про Червону
книгу України»

Закон України "Про тваринний світ" вимагає здійснення заходів щодо охорони, відтворення і науково обґрунтованого, невиснажливого використання тваринного світу. Він регулює використання тварин у мисливстві, рибальстві (ст.ст. 13-19) і висуває вимоги до користувачів тваринним світом (ст. 26). Згідно з ст. 34 закон вимагає забезпечення недоторканності ділянок, що становлять особливу зооекологічну цінність, здійснювати заходи щодо збереження шляхів міграції тварин, а ст. 42 забороняє добування та використання тварин, які зазнають лиха. Закон забороняє самовільне або з порушенням встановленого порядку переселення, акліматизацію та схрещування, виведення і використання генетично змінених організмів, жорстоке поводження з тваринами (ст. 58).

Закон України «Про тваринний світ» є основним із спеціального законодавства у сфері охорони тваринного світу, його основні завдання:

регулювання
відносин у сфері
охорони,
використання й
відтворення цих об'
єктів

збереження й
поліпшення
середовища
існування диких
тварин;

забезпечення
умов збереження
всього видового й
популяційного
різноманіття
тварин

ЗУ «Про мисливське господарство та полювання»

ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ:

- а) правовий режим
- мисливства, способи і строки полювання

- б) ліміти використання мисливських тварин

- в) певні заборони щодо полювання

- г) порядок отримання дозволу на їх добування.

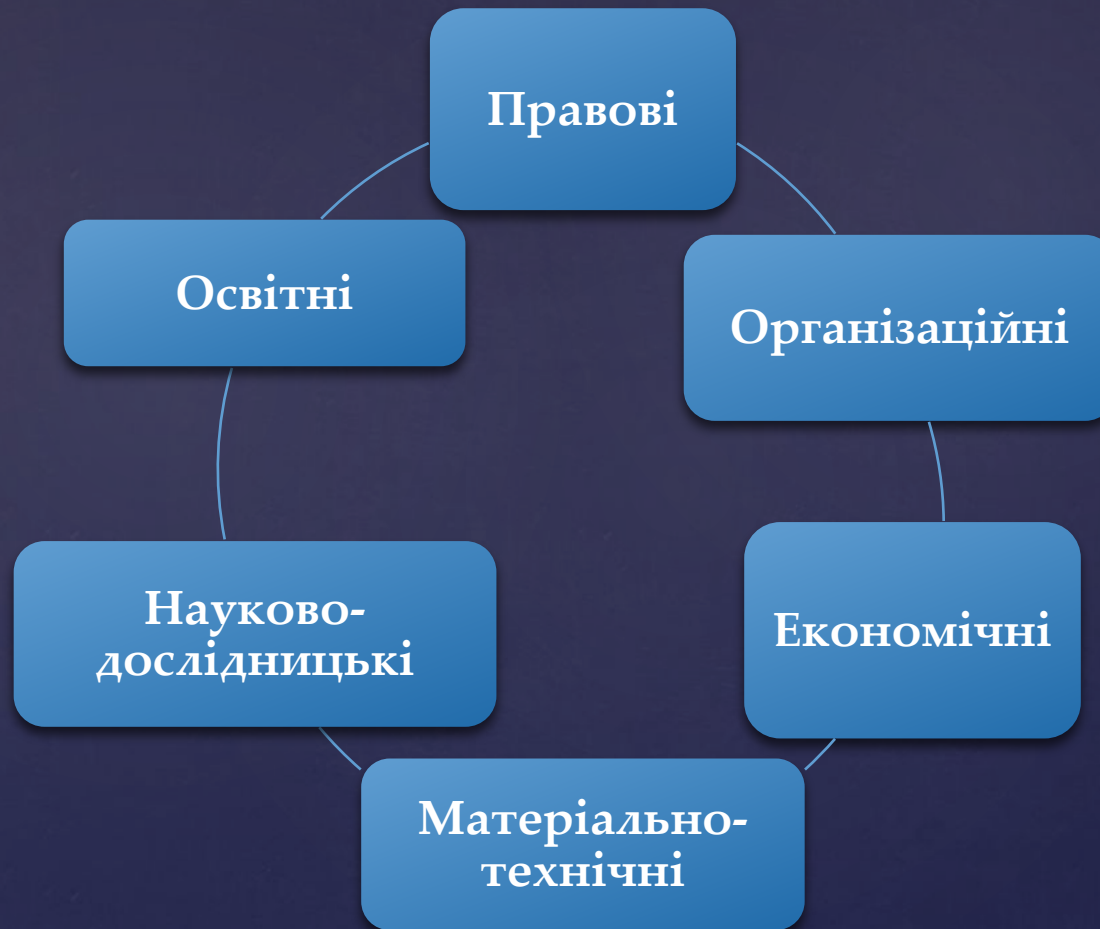

Закон України "Про Червону книгу України" - основний державний документ, де містяться відомості про стан видів тварин та рослин України, що перебувають під загрозою зникнення та заходи щодо їх збереження. Цей закон встановлює критерії за якими тварини та рослини можуть бути занесені до цього документа - зниклі, зникаючі, вразливі, рідкісні, невизначені, недостатньо вивчені, релікти, ендеміки та відновлені види.

Система заходів охорони тваринного світу

Охорона тваринного світу забезпечується шляхом:

- встановлення правил та науково обґрунтованих норм охорони, раціонального використання і відтворення об'єктів тваринного світу;
- встановлення заборони та обмежень при використанні об'єктів тваринного світу;
  - охорони від самовільного використання та інших порушень встановленого законодавством порядку використання об'єктів тваринного світу;
- охорони середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин;
  - запобігання загибелі тварин під час здійснення виробничих процесів; формування екологічної мережі, створення державних заповідників, заказників і визначення інших природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні та ін.

Правові проблеми, що виникають у сфері охорони та використання тваринного світу є наслідком неефективності певних організаційно-правових заходів і засобів, недосконалості нормативно-правової бази (колізії, прогалини), а також невиконання громадянами своїх обов'язків з охорони, забезпечення та раціонального використання ресурсів тваринного світу!!!

На сьогодні таких правових проблем чимало, поряд із такими помітними, як екологічні.

Я вважаю за необхідне розглянути і виокремити деякі з цих проблем.

Основними проблемами у галузі охорони і регулювання раціонального використання тваринного світу є:

1) недостатня вивченість

2) відсутність достовірних даних щодо запасів промислових видів та обсягів їх добування

3) погіршення природних умов існування диких тварин через зростаючий антропогенний вплив та послаблення їх охорони від незаконного використання та знищення.

Проблема

Наявність складної структури чинного нормативно-правового масиву, який закріплює статус об'єктів тваринного світу, не дозволяє окреслити основні напрямки правової регламентації його охорони, особливості й межі нормативного забезпечення.

- (1) охорони середовища проживання тварин;
- (2) збереження генетичного фонду тваринних спільнот;
- (3) організації раціонального використання тваринного світу, регулювання чисельності тварин та їх відтворення

Одна із класифікацій напрямків
правової регламентації

Основні завдання МИСЛИВСТВА:

- ▣ *підвищення ефективності мисливсько-господарського виробництва*
- ▣ *забезпечення раціонального використання й відтворення мисливських ресурсів*
- ▣ *виконання економічних, соціальних та екологічних функцій.*

Останні полягають саме в охороні довкілля,
у раціональному використанні й
відтворенні об'єктів тваринного світу

Проблема

Зважаючи на специфіку мисливського сегменту, ще у 2005 році був виданий Указ Президента України № 837/2005 «Про невідкладні заходи у сфері збереження, відтворення та раціонального використання мисливських тварин».

Це було здійснено для вирішення таких проблем:

проведення аналізу
нормативноправової
бази

активізація державного
контролю

підвищення
відповідальності
користувачів
мисливських угідь

вирішення питання про
збільшення площі
територій, на яких
повністю або частково
забороняється
проведення полювання

посилення боротьби з
браконьєрством та ін

Однією з гострих проблем у сфері охорони, раціонального використання й відтворення тваринного світу в сьогоденних умовах є захворюваність тварин, на вирішення якої спрямовані правові приписи Закону України «Про ветеринарну медицину»

- (1) захист тварин і населення від збудників і хвороб;*
- (2) установлення ефективних дійових засобів щодо виявлення, локалізації, контролю і за можливості – ліквідації ендемічних та екзотичних хвороб, занесених на територію України;*
- (3) забезпечення надійних та належних заходів ліквідації спалахів хвороб тварин з метою зменшення втрат останніх;*
- (4) захист навколишнього природного середовища від негативних наслідків, пов'язаних з вирощуванням та обігом тварин;*
- (5) забезпечення благополуччя тварин шляхом гуманного ставлення до них протягом усього їх життя;*
- (6) сприяння впровадженню системи ідентифікації тварин та ін.*

Висновки

Таким чином, у сьогоднішніх умовах для досягнення оптимального результату у царині охорони, раціонального використання й відтворення тваринного світу, правові заходи щодо розглянутої проблеми потрібно спрямувати на :

- (а) ефективного забезпечення природних умов відтворення тваринного світу;
- (б) розширення і встановлення суворого режиму територій, на яких забороняється полювання;
- (в) встановлення більш суворих обмежувальних заходів з використання водних живих ресурсів;
- (г) посилення юридичної відповідальності за порушення законодавства щодо охорони фауни тощо.

Список використаної літератури:

- 1. Конституція України*
- 2. Закон України «Про тваринний світ» від 13.12.2001 № 2894-III*
- 3. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” від 25.06.1991 № 1264-XII*
- 4. Закон України “Про природно-заповідний фонд України” від 16.06.1992 № 2456-XII*
- 5. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 25.06.1992 № 2499-XII*
- 6. Камінська О.А., Гайдай І.М. - ТВАРИННИЙ СВІТ ЯК ОБ’ЄКТ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ - №1 2014 р.*
- 7. Бондаренко Н.С. – Адміністративно-правова охорона об’єктів тваринного світу – 2014 р.*